

JAKUB

2

ZPRAVODAJ PŘÍBRAMSKÉ FARNOSTI SV. JAKUBA

nákl. na tištěné číslo 7 Kč

AQ

XXVIII. ročník, 31. 5. 2020

LETNIČNÍ ZAMYŠLENÍ

Svátek Letnic – padesátý den po Velikonocích – představuje plnost velikonočního tajemství: vzkříšený Ježíš vystoupil na nebesa, má podíl na Boží slávě a vládě a nyní naplňuje slib daný učedníkům, že jim pošle Utěšitele, Ducha Svatého.

Duch Svatý, který byl dán Ježíšem na kříži jako předehra jeho vylití Zmrtvýchvstalým na učedníky, je tím, kdo zpřítomňuje Krista v církvi, uschopňuje křesťany ke svědectví a provází hlásání evangelia. Podle Janova evangelia Ježíš dechl na učedníky Ducha při svém zjevení, k němuž došlo osm dní po Velikonocích. Podle Lukáše sestoupil na novou komunitu křesťanů vícekrát: v Jeruzalémě, v Cesareji a v Efesu. Jsou to různé způsoby, jak mluvit o stálé přítomnosti Ducha v životě křesťanů a církve...

Duch, Utěšitel-Přímluvce, kterého Otec pošle, bude mít za úkol vydat svědectví Ježíši samému. V procesu, který se v dějinách otevřel a v němž jsou Ježíš a jeho následovníci předmětem žaloby a nepřátelství, má Duch Svatý roli obhájce: svědčí o Ježíši a doprovází učedníky, když jsou také oni povoláni vydávat svědectví. Učedníci jsou svědky, kteří naslouchali Ježíšovým slovům a byli od počátku vtaženi do jeho veřejného působení. Duch Svatý tedy po Ježíšově smrti učedníky uschopňuje, aby vydávali toto svědectví až na smrt, aby vyznali svého Pána tím, že darují své životy v mučednické smrti.

Duch Svatý má však také ještě jinou důležitou úlohu: vést učedníky k pochopení a přijetí hloubky těch skutečností, které nebyli schopni pochopit a přijmout, když byl Ježíš s nimi: „Ale Přímluvce Duch Svatý, kterého Otec pošle

ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já“ (Jan 14,26). V chápání osoby Ježíše Krista a tajemství spásy jsou různé časy, jak to sám Ježíš vysvětlil Petrovi: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět, pochopíš to však později“ (Jan 13,7); „kam já jdu, tam za mnou teď jít nemůžeš; půjdeš však za mnou později“ (Jan 13,36). Jsou zde tedy Ježíšova slova a gesta, která apoštolové bezprostředně nepochopili, stejně jako není řečeno, za koho bude mluvit Duch Svátý, který „bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít“. Avšak pozor, nejde o nějaké nové zjevení, protože Duch Svátý se nevzdálí od Ježíšova poselství. Bude zpřítomňovat a aktualizovat Krista právě jakožto Synův horlivý posluchač... To je veliké tajemství naslouchání Bohu, tajemství uvnitř Trojice: Syn vždycky naslouchá Otci; Otec naslouchá přímlově Syna a vzývání Ducha; Duch je společenstvím Otce a Syna.

Církev tedy není osiřelé společenství, protože jí nikdy nebude chybět Kristova přítomnost. Pokud je pravda, že při svém odchodu k Otci zanechal člověka

ve světě, pak také platí, že jej svěřil Duchu Svatému. A tento Duch nás „vede do veškeré pravdy“ tím, že nám učedníkům nabízí možnost stále lépe rozumět pravdě: nikoliv pravdě abstraktní, ale pravdě-osobě, Ježíši Kristu, který je „cesta, pravda a život“, pravdě, která církev neustále předchází, avšak církev ji nikdy nemůže vlastnit; pravdě, která je interpretována, zvěstována a prožívána v církvi, kdykoli si připomene, že je dílem Ducha Svatého, který z ní dělá Kristovo tělo ve světě.

P. Jan Primus

VÍTE TO?

Pravidelné bohoslužby

Kostel sv. Jakuba Příbram:

- Neděle v 10.30 hod. (první neděle v měsíci pro děti) a v 18.00 hod.
- Úterý v 18.00 hod., středa v 8.00 hod., pátek v 8.00 hod.

Višňová:

- Neděle v 8.00 hod.

Suchodol:

- Neděle v 9.15 hod.

Aktuální informace naleznete na www.farapribram.cz

SVÁTOST POMAZÁNÍ NEMOCNÝCH

Po iniciačních svátostech přicházejí na řadu svátosti uzdravování, kam patří svátost smíření a svátost pomazání nemocných.

V bibli najdeme odkaz ke svátosti pomazání nemocných v listu apoštola Jakuba, kde čteme: „Je někdo z Vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno.“ (Jk 5,14-15)

Svátost nemocných byla od středověku (Dekret pro Armény Florentského koncilu r. 1439) dlouhá staletí nazývána „posledním pomazáním“. Teprve Druhý vatikánský koncil doporučil změnu názvu svátosti, který by lépe vyjadřoval její smysl, a sice na „pomazání nemocných“ (SC 73). Tu realizoval papež Pavel VI. 30. listopadu 1972 v apoštolské konstituci „Sacramentum infirmorum.“

Přijetí svátosti pomazání nemocných pomáhá nemocnému věřícímu k tomu, aby jeho víra během nemoci nezeslábla a v případě procesu uzdravení,

aby se prohloubila jeho důvěra v dar spásy. Mezi další účinky svátosti patří odpuštění hříchů, jestliže je nemocný nemohl obdržet ve svátosti pokání. Přijímat svátost pomazání nemocných by měli vážně nemocní a ti, kterým ubývají životní síly. Tuto svátost může věřící během svého života přijmout opakovaně – tedy pokud se jeho stav zhoršil nebo se uzdravil a znovu onemocněl. Při přijímání této svátosti před operací je důvodem jejího přijetí (vážná, nebezpečná) nemoc a ne operace sama o sobě. Svátost pomazání nemocných doplňuje svatá pomazání, která jsme většinou během svého života přijali, a sice křestní pomazání (to v nás zpečetilo nový život) a biřmovací pomazání (to nás posílilo pro životní boj).

Svátost pomazání nemocných může udělit kněz nebo biskup. K udělení svátosti se užívá olej nemocných (olivový olej), který byl svěcený biskupem při mši svěcení olejů na Zelený čtvrtek. Pokud není při udělení svátosti nemocných k dispozici olej nemocných, používá se jednorázově jakýkoli rostlinný olej, který se před vlastním pomazáním musí požehnán. Pokud dovolí zdravotní

stav příjemce, maže se na dvou místech – na čele a na rukou se slovy: „Skrze toto svaté pomazání ať ti Pán pro své milosrdenství pomůže milostí Ducha svatého. Amen. Ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posilní. Amen.“

Tuto svátost přijímá nemocný tam, kde se nachází (nemocnice, kostel, v rodině, ale třeba také na silnici při dopravní nehodě). Pokud se jedná o přijetí svátosti pomazání nemocných ve skupině (ve farnostech), tak se nejčastěji slaví během mše svaté na svátek Panny Marie Lurdské 11. února. Tento den je také Mezinárodním dnem nemocných.

Příště: Svátost smíření

Použitá literatura: Katechismus katolické církve; MÜLLER Gerhard Ludwig: Dogmatika pro studium i pastoraci; OPATRŇÝ Aleš: Pastorage svátostí. SC - Sacrosanctum Concilium – Konstituce o posvátné liturgii.

Petr Janoušek

KÁMEN ÚHELNÝ

Slovní spojení kámen úhelný jsme slyšeli během velikonoční doby častěji než v jiném liturgickém období. Slova kámen úhelný se objevují v následujících verších žalmu: „Kámen, jež zavrhlí stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky.“ (Ž 118,22-23; citát z ekumenického překladu 1985, Bible, Zvon, 1991). Tento citát patří mezi nejcitovanější v Novém zákoně: Sk 4,11 (Petrova řeč před jeruzalémskými představiteli), u synoptiků v Ježíšově řeči po podobenství o zlých vinařích (Lk 20,17, Mk 12,10-11 a Mt 21,42), dále 1P 2,4.7 a 1 K 3,10 (Pavel kámen úhelný volně interpretuje jako základní kámen), přeneseně také Mk 8,31 („... Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát.“). U již zmiňovaného evangelisty Matouše (Mt 21,42) se doslova mluví o kameni, který ti, již budují dům nebo chrám, vyhodnotili jako nepoužitelný. Citát je vztažený přímo na Je-

žíše, který neodpovídal běžným očekáváním mesiáše a nezdálo se, že by se na něm dalo stavět. Bůh se však rozhodl všechno (počinaje Ježíšovou přítomností ve světě a jeho způsobem jednání) postavit právě na NĚm.

Jak si představit kámen úhelný? Jiří Mrázek nabízí dvě možnosti. Jednak to mohl být kámen, od kterého se vyměřují úhly nejen půdorysu stavby, ale i všeho ostatního. V tomto případě by byl Ježíš měřítkem všeho, tedy tím, od koho se všechno vyměřuje a odvozuje. Jako pravděpodobnější se jeví druhá možnost, že kamenem úhelným je myšlený hlavní neboli ústřední klenák, tedy kámen, který je umístěný v ose klenby a který ji vlastně drží pohromadě, bez kterého by spadla celá klenba. Z obou nabízených variant však vyplývá, že ačkoliv na to nevyšel a stavitelé jej posoudili jako nepoužitelný, tak kámen úhelný má klíčovou roli.

Zpracováno podle Jiří Mrázek, *Evangelium podle Matouše*, Praha, 2015.

Petr Janoušek

KULTURNÍ REVUE

Ladislav Heryán – Sami na této zemi?

O Boží přítomnosti mezi námi
(Portál, 2019)

Známý salesiánský autor ve své nové knize vede každého k tomu, aby si uvědomil, jak intenzivně nás Boží přítomnost obklopuje. Není místa, kde bychom se s Bohem nemohli setkat, ať je to nemocniční pokoj nebo rockový koncert. Jde jen o to, abychom se neuzavírali do ulit svých představ, předsudků a zatvrzelostí. V desítkách příběhů ze svého působení se Heryán dotýká nejrozmanitějších lidských osudů a vybízí nás, abychom otevřeli oči svých srdcí a vyšli Boží přítomnosti mezi námi naproti.

Ladislav Heryán je salesiánský kněz, biblista a vysokoškolský pedagog. V Portále vyšly jeho úspěšné tituly *Exotem na této zemi* a *Stopařem na této zemi*.

Přečetl jsem asi o něco později než někteří z Vás, těm zbývá jícím ale rozhodně doporučuji.

Zde uvádím alespoň malou ukázkou:

...Jednou z forem ponížení je zneužívání moci ze strany silových složek, třeba policie nebo dozorčí služby a vůbec všech, kdo mají nad druhými nějakou moc... třeba i ten řidič autobusu, který mi s potěšením zabouchne dveře před nosem. Každý, kdo má nějakou moc, je v pokušení ji zneužít... Ponížení zakusit nebo být v pokušení je způsobit a nakonec tak i učinit je naší každodenní realitou.

Specifickou a velmi zdravou formou ponížení je to, které nám působí uvědomění si vlastních hříchů a selhávání. Papež František říká: „Pokora může v srdci zapustit kořeny jediné skrze ponížení. Ponížení tě vede k připodobnění Kristu.“ I papež si je však vědom, že se dá ponížení snášet jen po určitou míru.

Jak ponížení zvládat, jak je zpracovávat? A jak se vyvarovat toho, abychom někoho vědomě neponižovali?

Chceme-li se učit ponížení správně zpracovávat, je nezbytné si osvojit tu nejdůležitější skutečnost našeho života - jsme

milovanými dětmi Božími, Božími dcerami a syny nebo třeba ovečkami dobrého Pastýře.

Je psychologicky prokázáno, že se člověk stává tím, na co myslí. Chci-li si osvojit, že jsem milovaným synem Božím, jako jím byl Ježíš, chci-li mít jeho mysl, musím na to často myslet, často se to vědomě snažit prožívat, až se jím opravdu i fyzicky stanu...

JC

V PŘEDVEČER LETNIC

Bohuslav Reynek

„I stal se rychle zvuk z nebe jako přicházejícího prudkého větru...“

Skutk. Apoš. II

Bouře vytryskla veliká z záhybův zeleného západu, vůně a úzkostmi zalila role a lesy a pokojnou mou zahradu,

kde seděl jsem zapadlý pod modříný obklíčen žalem a mysle na ohnivé Jazyky a na nebeský Jeruzalém.

I snesla se ke mně pod modříný mystická vichřice, probudila

mne, zalkavši, panna to v horké
a červené tunice.

Stane, a ptám se jí, proč že jí srdce
tak bije, až rukama je tlumí,
a proč že nosí je do zahrad ztra-
cených, proč utíká v chlomy;

a proč že tolik lká, když zítra s
Duchem svatým slaviti má Letni-
ce....

I odpovídá mi bouře z nebe, pan-
na to v horké a červené tunice:

Proto trhá se srdce mé, a proto
jest bolest mi do tváře vkleta:
Duch svatý v klín můj už
nesstoupí, křižují, křižují Pa-
rakleta!

*(Bohuslav Reynek, Svěcení, vyd.
Odeon 2001, s.46,47)*

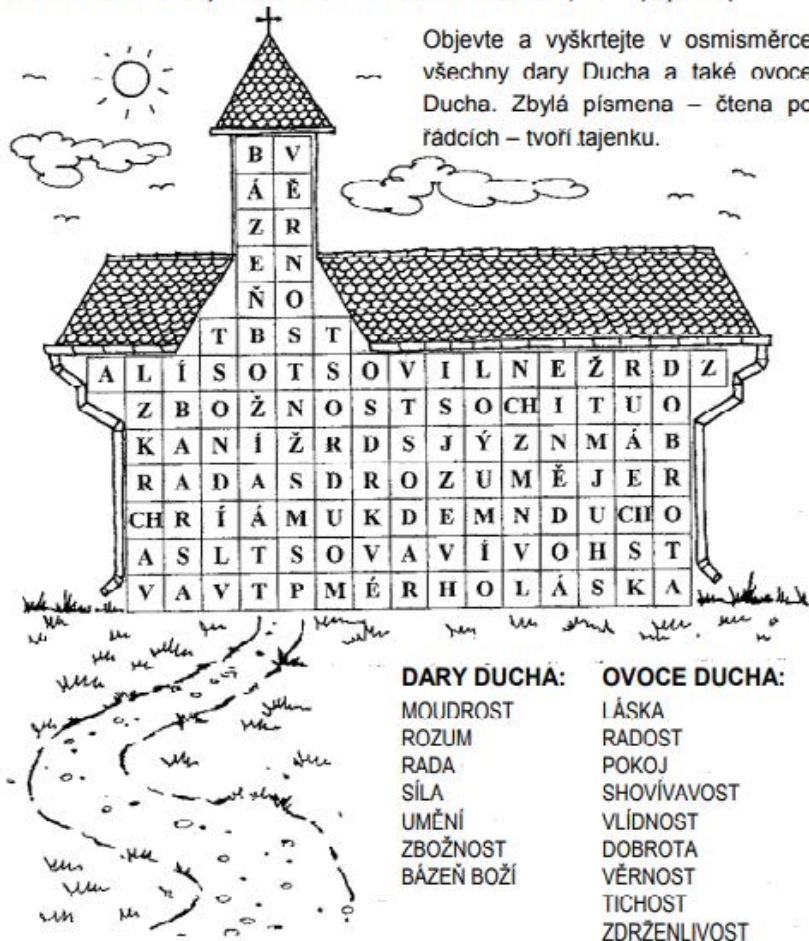
NEJEN PRO DĚTI

Milé děti a milí čtenáři Jakuba,
vanul a vane ve Vašich rodinách
Duch Svátý? Myslím si, že větši-
nou ano. „Poznáte je po ovoci“
píše sv. Pavel v listu Galatským.
Měli jsme v posledních týdnech
velkou příležitost zjistit, jak moc
jsme nositeli ovoce Ducha - trpě-
livost, laskavost, dobrota, pokoj,
radost, láska, věrnost - v nelehké
situaci domácí karantény, omeze-
ných kontaktů. Jak se nám dařilo
zachovat radost a pokoj křesťana?
Trpělivost a laskavost k blízkým
lidem a těm, kteří nám pomáhají,
pečují o nás, se kterými sdílíme
domácnost? Není to jednoduché
a je třeba stále se modlit a prosit
Boha o dary Ducha Svatého, aby
prosytily naše životy, každodenní
myšlenky, rozhodování a jedná-
ní. Není to samozřejmost a díky
Bohu za všechny chvíle, kdy dob-
ro a láska zvítězí.

Markéta Marková

DUCH SVATÝ A MY

Kdo je Duch Svatý? Jaký k němu máme vztah? Jaký má Duch Svatý vztah k nám? Svatý Pavel říká v 1. listu Korintánům, že... (tajenka).

TAJENKA: _____